

**LUBBEEK –
VERBINDINGRIOLERING
GELLENBERG - BROEKSTRAAT
AQUAFINPROJECT 23.147**

2017J295

Nota

**Vooronderzoek zonder ingreep
in de bodem**

**Programma van
Maatregelen**

Ruben VERGAUWE

Pieter LALOO

Project:

Lubbeek – Verbindingsriolering Gellenberg – Broekstraat (Aquafinproject 23.147)
ID bekrachtigde archeologienota: 4198

Opdrachtgever:

Aquafin nv
Dijkstraat 8
2630 Aartselaar
BTW BE0440 691 388

Uitvoerder:

GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)
Pieter LALOO, RUBEN VERGAUWE

© 2017 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

Inhoudstafel

Inhoudstafel	i
Inleiding	1
PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	1
1. Gemotiveerd advies voorwaardelijke maatregelen	1
1.1 Volledigheid gevoerde onderzoek.....	1
1.2 Aan- of afwezigheid archeologische site	2
1.3 Impact- en maatregelbepaling	2
1.4 Waardering archeologische site	2
1.5 Concretisering maatregelen	3
Bibliografie.....	ii
Bijlage.....	ii

Inleiding

Aquafin nv plant in de gemeente Lubbeek (provincie Vlaams-Brabant) bodemingrepen ter hoogte van enkele percelen langs de Broekstraat. Het gaat om de inrichting van een tijdelijke werkzone en van een terrein voor grondverbetering in het kader van de aanleg van een verbindingsriolering tussen Gellenberg en Broekstraat. Conform het vigerende Onroerend-erfgoeddecreet is hiervoor archeologisch vooronderzoek noodzakelijk. GATE werd hiervoor aangesteld. Het onderzoek bestond uit een bureaustudie.

In het vorige deel van de nota (Verslag van Resultaten) werden de uitvoeringswijze en resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek beschreven inclusief een inzicht in het wetenschappelijk potentieel en de betekenis van de potentiële archeologische waarden. In onderhavig derde deel (Programma van Maatregelen) wordt op basis van deze resultaten een gemotiveerd advies verleent over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met het archeologisch erfgoed bij de geplande bodemingrepen. Uit het Verslag van Resultaten kwam naar voor dat verder archeologisch vooronderzoek niet is aangewezen om het archeologisch potentieel naar waarde te kunnen schatten.

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies voorwaardelijke maatregelen

Het archeologisch onderzoekprocedé uitgedragen door de Code van Goede Praktijk (CGP) tracht een vaste, gefaseerde structuur te introduceren in een discipline waar uitzondering vaak de regel is. Variabiliteit vangen we op door na elke onderzoekfase de balans op te maken van maatschappelijke kosten [Financiële kost zonder onmiddellijke sociaaleconomische *return*] en baten [potentiële kennisvermeerdering van ons collectief verleden].

Het Programma van Maatregelen [PvM] is het finale *resumé* van het genoemde gefaseerde onderzoekprocedé. Hieruit moet blijken dat elke gemaakte stap, beslissing of advies de kwaliteit en volledigheid van de resultaten garandeert, zónder onnodige stappen genomen te hebben en toch mét optimale toekomstmogelijkheden van verzamelde data.

Sluitende redeneringen gemaakt op basis van vergunde integriteit garanderen bijgevolg dat het PvM nog slechts één vraag dient te beantwoorden: Is vervolgonderzoek aangewezen ja, dan nee?

1.1 Volledigheid gevoerde onderzoek

De bundeling van het gevoerde bureauonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek zorgde voor voldoende informatie met betrekking tot het archeologisch potentieel van het projectgebied in relatie met de impact van de geplande werken daarop.

Uit het landschappelijk bodemonderzoek besluiten we dat het projectgebied een laag potentieel bezit met betrekking tot de bewaring van steentijdartefacten vindplaatsen. Een verkennend archeologisch booronderzoek sluiten we bijgevolg uit.

Tot het tegendeel is bewezen, bezit het projectgebied de mogelijkheid tot het treffen van één of meerdere sporevindplaatsen. Hiermee doelen we op sporen, structuren en vondsten behorend tot perioden variërend van het neolithicum tot de Tweede Wereldoorlog. Het landschappelijk booronderzoek bevestigde dat het projectgebied is opgebouwd uit een relatief uniforme bodemopbouw. Deze is gekenmerkt door de aanwezigheid van een relatief dikke ploeglaag boven in een colluviaal pakket. Onder dit colluviaal pakket komt een begraven bodem aan het licht, onder de vorm van een Bt-

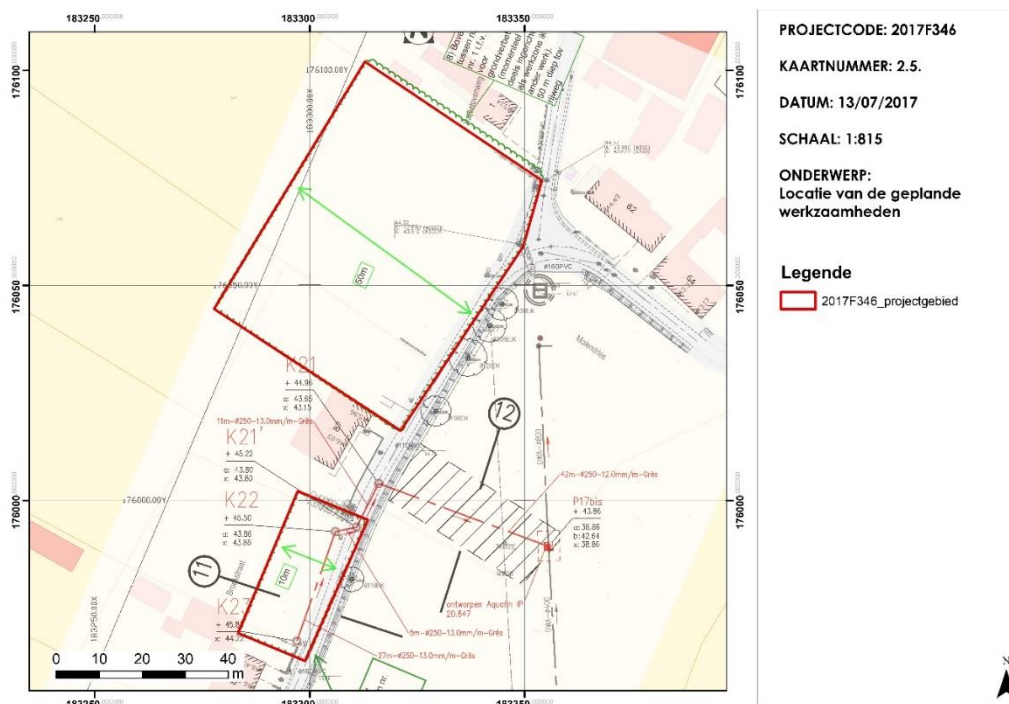
horizont. Op grotere diepte gaan de eolische sedimenten zelfs over in ondiep ontsluitend Tertiaire sedimenten.

1.2 Aan- of afwezigheid archeologische site

Resultaten uit het reeds gevoerde onderzoek zijn vooralsnog ontdaan van indicaties voor de aan- of afwezigheid van een archeologische site.

1.3 Impact- en maatregelbepaling

De geplande werkzaamheden zijn onderdeel van Aquafin-project 23.147 (verbindingsriolering Gellenberg-Broekstraat) waarin de initiatiefnemer de bestaande riolering van de Gellenberg wenst aan te sluiten op het afwaartse collectorenstelsel aan de Molendries via een gescheiden stelsel. Voor een deel van deze werken werd reeds een archeologienota opgesteld en bekrachtigd (Noens & Laloo 2017). In het kader van ditzelfde Aquafin-project worden langsheen de Broekstraat ook twee terreinen tijdelijk heringericht. Het eerste (zuidelijk) terrein wordt ingericht als tijdelijke werkzone (ca. 618m²) en het tweede (noordelijk) als terrein voor grondverbetering (ca. 3520m²), waarvoor in beide gevallen de toplaag (ca. 30cm) wordt afgegraven. Een overzichtsplan van de geplande bodemingrepen zoals aangeleverd door de initiatiefnemer, is opgenomen in figuur 1.

Figuur 1: Situering van geplande ingrepen op kadaster

1.4 Waardering archeologische site

De karakteristieken van de specifieke bodemopbouw binnen het afgebakende terrein, en daaromheen, maken de impactbepaling van de werken ten opzichte van de geobserveerde bodemopbouw (en lokalisering van het potentieel archeologisch niveau) tot leidraad voor het vertrekken van een archeologisch advies [VvR]:

Het bewaarde, leesbare archeologische niveau bevindt zich onder een relatief dikke antropogene ploeglaag en een colluviaal pakket, op een **gemiddelde diepte van 0,75 tot 0.90 m t.o.v. het maaiveld in de noordelijke zone** van het projectgebied. **In het zuidelijke**

projectgebied bevindt dit zich op ca. 1 m. De verwachte impact van de geplande werken reikt slechts tot ca. 0,3 à 0,5 m t.o.v. het maaiveld. Hier kan dus gepleit worden voor een *in situ* bewaring van het bodemarchief en hoeft verder vooronderzoek met ingreep in de bodem plaats te vinden. Dit advies is enkel geldig in het kader van de geplande ingrepen. Met andere woorden kan de *in situ* bewaring zich enkel voltrekken indien de ingrepen (+ 20 cm marge) boven het potentieel archeologisch niveau blijven. Indien de ingrepen nog aangepast worden waardoor de het potentieel archeologisch niveau alsnog wordt bereikt, dan dient dit advies te worden aangepast.

Bijkomstig werden tijdens het veldwerk in kader van het landschappelijk bodemonderzoek een aantal cruciale observaties gemaakt over de toestand van het noordelijke projectgebied. Zo bleek, ten eerste, dat het grootste deel van de afgebakende zone reeds is aangelegd als werfzone (vermoedelijk voor vroegere werkzaamheden, zie VvR van Nota). Hierbij is de teelaarde reeds afgegraven en gestockeerd waardoor in deze zone naar alle waarschijnlijkheid geen verdere afgraving van teelaarde (de geplande ingrepen in kader van grondverbetering) noodzakelijk is. Ook is de noordelijke zone te groot/breed afgebakend door de opdrachtgever en zullen geen ingrepen plaatsvinden op het perceel van Broekstraat 87.

1.5 Concretisering maatregelen

GATE adviseert geen vervolgonderzoek, daar potentieel verrijkende informatie optimaler bewaard blijft *in situ* en het bodemarchief geen gevaar loopt door de geplande ingrepen.

Bibliografie

Literatuur:

- Noens G. & Laloo P. 2017. *Lubbeek – verbindingsriolering Gellenberg – Broekstraat. Aquafinproject 23.147. [2017E322]. Archeologienota. Bredene.*

Collecties:

-

Kaartmateriaal:

-

Digitale bronnen:

-

Bijlage

Figurenlijst:

Figuur 1: Situering van geplande ingrepen op kadaster